

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
56/2024	Formannskapet	11.06.2024
	Kommunestyret	19.06.2024

Saksbehandler: Harald Einar Erichsen
Hjemmel:

Mulighetsstudie for regionens framtidige krafttilgang

Saksopplysninger

Bakgrunn

Rødøy, Meløy og Gildeskål har utarbeidet utkast til mandat for en felles mulighetsstudie. «420 KV transformering på Setvikhågen, Glomfjord». Tidsrammen er satt fra juni 2024 til juli 2026. I framkant av en mulighetsstudie må et samarbeid mellom kommunene forankres politisk. Dagens vedtak medfører ingen økonomiske forpliktelser.

Saksutredning

Mandatet beskriver hva Rødøy, Meløy og Gildeskål velger å samarbeide om de nærmeste årene for å finne løsninger for regionens framtidige krafttilgang.

Et eventuelt prosjekt skal identifisere nye muligheter for nye kraftintensive virksomheter i de 3 kommunene. Dette enten det blir en oppgradering av dagens 132kV-Regionalnett via Arva eller etablering av 420kV-transformering i Glomfjord eller en kombinasjon av disse.

Våren 2024 har ordførerne med arbeidsgruppa møtes fysisk og på teams for å utforme mandatet.

Her beskrives dagens situasjon for kraftproduksjon, forbruk og ledig kapasitet i regionen. Det gis en kort status for pågående tiltak og hva som kan løse flaskehalsen i hver av kommunene.

Vurderinger

Mulige løsninger som kan gi regionen tilgang på mer kraft til viktige omstillinger og nye prioriterte prosjekter – er en oppgradering av regionalnettet og en transformering fra Statnett.

En felles innsats for å muliggjøre disse løsningene vil tjene alle tre kommuner, mulig korte ned tiden fra ide til beslutning, og på sikt resultere i betydelig økt krafttilgang i regionen.

For at ordførerne i de tre kommunen skal kunne jobbe videre frem mot et eventuelt mulighetsstudie er en avhengig av forankring i de tre respektive kommunestyrene.

Konklusjon og anbefaling

Kommunedirektøren råår til at det gis tilslutning til samarbeidet og at dette samarbeidet formaliseres.

I den utstrekning en mulighetsstudie medfører kostnader for kommunen, må dette søkes om i egen sak til kommunestyret.

Kommunedirektørens innstilling

1. Rødøy kommune vil samarbeide med Meløy og Gildeskål for å styrke kraft- og nettsituasjonen i regionen.
2. Kommunestyret stiller seg bak samarbeidet.

Rødøy kommune, 10.06.2024

Harald Einar Erichsen
Kommunedirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

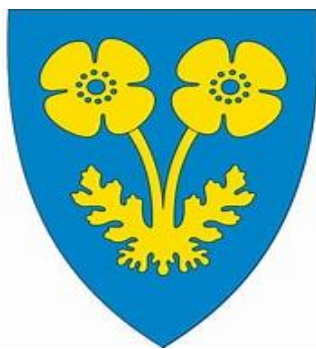
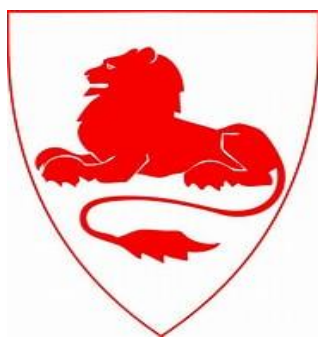
Vedlegg:

- 1 Mandat mulighetstudie (2024-2026)

Bærekraftsmål

 <p>1 UTRYDDE FATTIGDOM</p>	<p><i>Fattigdom handler om mangel på trygghet, forutsigbarhet, valgmuligheter og innflytelse. For å bekjempe fattigdom må den økonomiske veksten være inkluderende og fordeles jevnere blant land og befolkning. Den må skape bærekraftige jobber, og gi like muligheter til alle.</i></p>
 <p>7 REN ENERGI TIL ALLE</p>	<p><i>Energi er den største bidragsyteren til klimaendringer, gjennom utslipp av CO2 og andre klimagasser. Tilgang til energi står i sentrum av så nær som alle utfordringer og muligheter vi møter i dag. Det kan dreie seg om jobber, sikkerhet, klimaendringer, matproduksjon eller muligheter for økt inntekt.</i></p>
 <p>8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST</p>	<p><i>Å skape økonomisk vekst og nye arbeidsplasser gjennom anstendig arbeid er en forutsetning for bærekraftig utvikling. Anstendig arbeid er i FNs bærekraftsmål beskrevet som: arbeid som er produktivt, arbeid som gir en rettferdig inntekt, sikkerhet på arbeidsplassen og sosial beskyttelse til familier.</i></p>
 <p>9 INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR</p>	<p><i>Infrastruktur er den underliggende strukturen som må være på plass for at et samfunn skal fungere. Infrastruktur er en forutsetning for økning i vekst og produktivitet, og for forbedringer i utdannings- og helsetilbud. Teknologi og innovasjon anses som drivere til å løse miljømessige utfordringer.</i></p>

<p>10 MINNRE ULIKHET</p> 	<p>For å kunne skape en bærekraftig utvikling må vi redusere ulikheter mellom land, og innad i land. En rettferdig fordeling av et lands ressurser er nødvendig for å redusere fattigdom og skape stabile samfunn. Samtidig øker forskjellene mellom dagens befolkning både gjennom ulikhet i inntekt og formue, og i tilgang til skole, helsehjelp og muligheter.</p>
<p>11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN</p> 	<p>Urbanisering kan bringe med seg innovasjon og større effektivitet som igjen skaper økonomisk vekst i et land. Samtidig fører den raske urbaniseringen til at mange kjemper om de samme ressursene. Vanlige utfordringer i byer: for mye trafikk og luftforurensning, for lite penger til offentlige tjenester og mangel på gode boliger.</p>
<p>12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON</p> 	<p>Bærekraftig produksjon innebærer å minske ressursbruk, miljøødeleggelse og klimagassutslipp når en lager en vare. I dag forbraker vi mer enn hva som er miljømessig bærekraftig. For å sikre gode levekår for nåværende og fremtidige generasjoner må også hver enkelt forbruke endre livsstil.</p>
<p>13 STOPPE KLIMAENDRINGENE</p> 	<p>Klimaendringer er et globalt spørsmål og kjenner ingen landegrenser. Derfor må vi også finne globale løsninger. I tillegg til å kutte i utslipp og fange og lagre CO₂, må det satses langt mer på annen ren energi. 2 graders temperaturøkning er grensen for hva naturen kan tåle. Stiger temperaturen mer enn det vil klimaendringene bli ukontrollerbare.</p>
<p>17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE</p> 	<p>For å lykkes med bærekraftsmålene trengs det nye og sterke partnerskap. Myndigheter, næringslivet og sivilsamfunnet må samarbeide for å oppnå bærekraftig utvikling. Å gjøre tilgjengelig informasjon og kommunikasjon til innbyggerne i et land er også et viktig punkt på dette målet.</p>

Mandat mulighetsstudie 420kV-transformering på Setvikhågen - Glomfjord

1. Beskrivelse av kommunene

Rødøy Kommune:

Rødøy kommune har et variert næringsliv med mange små og mellomstore bedrifter, og har det siste ti-året også hatt noen større etableringer som krever tilgang på ekstra energi der det har vært krevende å få garantert tilgang til energi. Både med hensyn til kapasitet på linjenett og tilgang på energi. Større etableringer har skjedd spesielt innenfor oppdrett der en har fått en større etablering av et smoltanlegg i Reppen, og etablering av et større landbasert oppdrettsanlegg på Rosøya. Nå er et nytt smoltanlegg på Klubban under etablering. Arva har også nylig lagt ned helt ny sjøkabel til Myken for å sikre den positive næringsutviklingen som skjer. Det legges også ny sjøkabel til Rosøya.

Det jobbes med å etablere flere nye tomteområder for ny næringsutvikling i kommunen, og som også vil kunne være attraktiv for ny og større industrietableringer. Det er derfor viktig å sikre god tilgang på energi fremover– men også å avdekke mulige flaskehalsen som kan hindre at ellers riktige lokasjoner også har tilgang på nødvendig kraft.

Rødøy kommune er en kraftproduserende kommune, ikke minst etter at SMISTO ble åpnet, og i et mellomår har Rødøy kommune følgende produksjon og forbruk:

Produksjonssted	GWH
Reppa	74
Kistafoss	5
SMISTO	210
Sum	289
Forbruk Rødøy av egenproduksjon =13.6%	39

Til tross for at Rødøy kommune har en årsproduksjon på 289 GWh så brukes bare ca. 39,2 GWh av denne energien i kommunen. Kommunens forbruk er kun 13,6 % av produksjon.

Det betyr at det i praksis skal være kraft tilgjengelig for etableringer av noen størrelse i vår kommune.

Det jobbes med oppdateringer av arealplanen for kommunen, som er viktig for å legge til rette for nye etableringer. Målet er å være godt rustet til å få på plass etableringer, gitt at kommunen får tilgang på kraft.

Meløy kommune:

Det går bra med Meløys næringsliv, driftsinntekter og marginer har økt årlig siden 2019. Meløy har ca. 770 bedrifter, fra enkeltmannsforetak til konsern med avdelinger i kommunen. Det er stor næringsvariasjon, på høyde med byene i Nordland. Samlet utgjør dette et stort, spennende og variert næringsliv, med god vekst og god lønnsomhet.

I strategisk næringsplan for 2023-2026 er det fire innsatsområder; Næringsvennlig kommune, Næringsareal og infrastruktur, Styrke region og Reiseliv.

Målet for Næringsareal og infrastruktur er å fremme vekst via god infrastruktur og utviklingsmiljø for eksportrettet næring. En ny fase med industrisatsing i Meløy krever spisskompetanse på industriutvikling, kraft – og energitilgang, samt akkvisisjon. Spisset satsing på eksportnæringer og ny grønn energi legges til nytt industriselskapet lokalisert i Glomfjord Industripark. Meløy Industriutvikling AS ble etablert høsten 2023.

Kraft til industriproduksjon i Meløy:

Meløy er en industrikommune og tilgang på kraft til konkurransedyktige priser vil være av stor betydning for videre utvikling. Kraft er en viktig infrastruktur for å gjennomføre det grønne skifte og med de planer som ligger i dag har vi behov for betydelig økt tilgang.

Hvordan dette løses i et sterkt regulert marked både på produksjon, distribusjon og i slutt markedet, vil være av stor betydning for Meløy og Glomfjord Industriparks mulighetsrom.

Meløy skal satse på eksisterende prosessindustri, og legger til rette for dens grønne omstilling. Dette bør legges som premiss ved nye etableringer av kraftkrevende anlegg i Meløy.

Etterspørselen etter mer energi har økt i Glomfjord industripark de seneste årene, og det er ingen ledig kapasitet her nå. Av kjente prosjekt framover i parken er behovet estimert til 300 GWh.

Meløys nye arealplan forventes ferdig ved årsskiftet.

Meløy har en stor egenproduksjon av kraft:

Produksjonssted	GWH
Fykan (Glomfjord + Fykanvannet)	100
Svartisen	2206
Neverdalsåga	12
Lysvatn	30
Rendalselva	8
Sum	2356
Forbruk Meløy av egenproduksjon = 24%	546

Gildeskål kommune:

Gildeskål kommunes strategiske næringsplan (SNP) ble vedtatt av kommunestyret i januar 2022, og gjelder for perioden 2022 – 2025. I SNP er det vedtatt tre hovedsatsningsområder, hvor kraftkrevende industri er en av dem. Gildeskål kommune har et variert næringsliv, og har historisk hatt mange årlige etableringer. Både av aksjeselskap og enkeltmannsforetak

SNP sier følgende om kraftkrevende næringer;

- Legge til rette for etableringer av aktører som kan videreføre inntil 40 MW energi
- Utvikle Sundsfjord som nærings- og industriområde for å utnytte kraftproduksjonen i området
- Mulighetene Kjelling trafostasjon gir for å etablere kraftkrevende næring i området avklares
- Få etablert næringsareal med tilgang til 5-10 MW på Sandhornøy

Gildeskål kommune er en kraftproduserende kommune, som i et middelår har følgende produksjon og forbruk:

Produksjonssted	GWH
Forså	52
Langvann	19
Reinskar	46
Sjøfossen	19
Skromma	9
Sundsfjord	583
Sum	728
Forbruk Gildeskål av egenproduksjon= 9.6%	70

Til tross for at vårt forbruk er under 10% av produksjon, er det i praksis ikke kraft tilgjengelig for etableringer av noen størrelse i vår kommune. Dette er noe vi ønsker å gjøre noe med, i samarbeid med våre nabokommuner. Hvis det ikke lykkes kan vi fjerne denne type etablering, som satsingsområde i vår SNP.

Når vi får vedtatt den nye arealplanen for kommunen, forhåpentligvis i løpet av året. Så er vi godt rustet til å få på plass etableringer, gitt at vi får tilgang på kraft.

2. Formål mulighetsstudie

Formål:

Ved hjelp av interne og eksterne ressurser utarbeides en mulighetsstudie for få Statnett til å bygge en ny trafostasjon på Setvikhågen. I utgangspunktet tenkes samme størrelse som ny Salten trafo, som sto ferdig i fjor.

Studiet skal beskrive muligheter og konsekvenser for regionen som våre tre kommuner utgjør.

Videre skal studiet utrede hvilke flaskehalsar som pr. i dag forhindrar å få brukt den kraften som gjeres tilgjengelig.

For å muliggjøre fremtidig vekst i våre 3 kommuner må tilgang på kraft fra Regionalnettet (132kV) bedres i alle kommunene. Uten dette vil det ikke være mulig å få til lokal vekst/nyetableringer innanfor hver av kommunene. Studien må også kunne vise til hvilke lokale ringvirkningar en eventuell 420kV transformering på Setvikhågen vil kunne få for øket kraftuttak fra 132kV Regionalnett i Gildeskål, Meløy og Rødøy.

Viktig at også utfordringar mht det grønne skiftet, og krav til CO₂-reduksjon bla i transportsektoren også belyses (elektrifisering av ferger/hurtigbåt mm).

3. Lokale politiske forpliktelser

Det utarbeides en forpliktende samarbeidsavtale mellom de tre deltakerkommuner og eventuelt andre samarbeidspartar. (Utarbeides av de respektive ordførere).

4. Prosjektorganisering

Arbeidsgruppe vil bestå av følgende:

Tore Laugsand – Sjøfossen Næringsutvikling
 Stine Estensen – Meløy Kommune
 Finn Nordmo – Meløy Industriutvikling AS
 Rolf Inge Sleipnes – Rødøy kommune
 Leif Kristiansen og Øyvind Jenssen – Glomfjord I-park

Styringsgruppe

Sigurd Stormo – Ordfører Meløy
 Bjørn M. Pedersen – Ordfører Gildeskål
 Inger Monsen – Ordfører Rødøy

Tidslinje

Få forankret mandat i kommunestyrene	senest ila juni 24
Avklare øvrige stakeholdere	Innen 1.9.24
Møte m/Nordland Fylke + Arva	Innen 1.10.24
Diskutere mulighetsrom Statnett samt avklare kostnadsramme for forstudie	Innen 1.12.24
Mål dato ferdigstilling forstudie	30.06.2026

5. Innhold mulighetsstudie

Nå- situasjonen for kommunene mht kraft og krafttilgang:

5.1 Rødøy:

- Kraftproduksjon: 289,0 GWh
- Kraftforbruk : 39,2 GWh
- Ledig til nytt forbruk: Ingen ledig kapasitet av betydning

5.2 Gildeskål:

- Kraftproduksjon: 728,0 GWh
- Kraftforbruk: 70,3 GWh

- Ledig til nytt forbruk: Ingen ledig kapasitet av noen størrelse

5.3 Meløy:

- Kraftproduksjon: 2 356,0 GWh
- Kraftforbruk: 564,0 GWh
- Ledig til nytt forbruk: 30 MW (258GWh)
Dagens situasjon er altså at Meløy forbruker ca 24% av egenprodusert kraft, for mulige nye bedrifter er det pr. dd tilgjengelig 30MW lokalisert her:
- Glomfjord I-Park 20 MW => dette er allerede allokert til Neptun
Glomfjord Green Ammonia
I tillegg til dette er det ytterligere 60MW i reservasjonkø i Glomfjord I-park pga begrensning i 132kV-regionalnett.
- Halså 10MW Foreløpig ikke allokert

Flaskehals pr i dag:

○ **Gildeskål**

Pr. i dag er det ikke tilgjengelig kapasitet noe plass i Gildeskål. En gjennomgang av Arvas reservasjonsliste til høsten, kan medføre at det blir kapasitet tilgjengelig. Dette ved at prosjekter vurderes som umodne, og strykes fra listen.

Uavhengig av dette, medfører sprengt kapasitet i regionalnettet, at deler av kommunen ikke vil ha tilgang på kapasitet. Dette gjelder i hovedsak Arnøyene, Sandhornøy og deler av området Inndyr/Sund. Dette kan forbedres med en opprusting av hele linjenettet på Sandhornøya.

Videre kreves det en ny linje fra Mellom-Sandnes via Sund og ny sjøkabel til Sandhornøy og Arnøyene. Dette har vært diskutert med Arva, men ligger ikke inne i deres planer enda.

For området Nygårdsjøen til Sundsfjord, vil ny linje fra Saltstraumen kunne utløse kapasitet i området. Gitt at Arvas reservasjonsliste slankes. En ny trafo på Sætvikhågen vil ytterligere forbedre mulighetene i hele Gildeskål.

○ **Rødøy**

Ny sjøkabel fra Reppa til Rosøya for å forsyne det landbaserte anlegget til Gigante Salmon Rødøy er besluttet, og vil bli etablert Q4 2024.

Samtidig vil det nettet bli forsterket fra Blokk til Klubban de neste årene for å forsyne det nye oppdrettsanlegget der med strøm. Dette er avhengig av at smoltanlegget til Helgeland Smolt blir realisert. Det jobbes her med å utrede løsning for tilknytning av smoltanlegget.

Når både Gigante sitt anlegg på Rosøya og Helgeland Smolt på Klubban er i drift, vil det være lite kapasitet for nytt forbruk under Reppa. Dersom det kommer forespørsler som krever mer effekt enn det er tilgjengelig i Reppa, så vil ARVA sammen med disse kundene utrede mulige nettløsninger for å øke kapasiteten inn i nettet.

Nye Øresvik trafostasjon har konsesjon, og skal etter planen settes i drift 2026/2027. Dette frigjør to trafoer på 20 MW i Øresvik. Det vil være aktuelt å benytte den nyeste trafoen på 20 MW andre plasser i nettet. Nye Øresvik øker muligheten for å forsyne mer forbruk sør i Rødøy. Skal den nye trafostasjonen i Øresvik også gi økt strøm til nordre del av Rødøy kommune vil det kreve at linjenettet mellom sør og nord forsterkes.

Tilsvarende kan det være mulig å forsyne mer forbruk nord i Rødøy fra Halså, når nye Enga trafostasjon på 30 MW er i drift.

o **Meløy**

I Meløy er det kun ledig ca. 10MW for uttak i Halså, men det i Glomfjord ikke er ledig for nytt uttak pga begrensinger i Regionalnett/Transmisjonsnett.

Dette betyr at all fremtidig utvikling for ytterligere ny virksomhet i Glomfjord I-park er avhengig av at kapasitet for nettilgang her må utbedres (regionalnett alt transformering fra transmisjonsnett).

Det er pr. dd registrert 2 prosjekter for videreutvikling av eksisterende/planlagte virksomheter som samlet har 60MW i reservasjonskø hos Arva.

Kan løses i Glomfjord I-park med installasjon av ytterligere 1 ny hovedtrafo 132kV/16kV på 70MVA. Dette er disse 2 virksomhetene villige å betale anleggsbidrag for, såfremt de får tildelt kraft fra Arva fra 132kV-nettet i Glomfjord.

Helgeland Smolt/Kilvika (6MW) kan også forsynes via T4 og kabel gjennom Svartistunnel (N-1 ?). Ellers er det plass for mindre etableringer i Nord-bygda (Neverdal-Ørnes-Reipå) på ca 2 – 3MW med dagens nett, her må nettet oppgraderes styrkes ved evt. en større etablering her (>3-5MW).

Ser vi frem mot 2030-2035 foreligger det større planer om etableringer i Glomfjord I-park med nytt samlet nettutak på 200-250MW.

Dette vil kreve transformering fra 420kV og Glomfjord for å muliggjøre et så stort samlet uttak i Glomfjord, som da totalt vil være på 350 – 400MW (vel 3 TWh).

Mulige løsninger:

Arva => oppgradering regionalnett (KVU-utredning skal gjennomføres i høsten)

Statnett => 420kV transformering Glomfjord => Må avklares m/Statnett.

Forslag til neste skritt - et felles forstudie mht etablering av 420kV-transformering på Setvikhågen. Med 8 interessenter gir det en kostnad på 12-14 % pr. partner. Når kostnaden med en slik felles forstudie er klart legges det frem for kommunene og interessentene slik at en har kostnad pr. interessent. Det kan også komme opp flere næringsinteressenter enn de 7-8 som foreløpig er nevnt som også kan være interessert i å bidra i finansieringen, slik at andelen på hver blir lavere.

Prosjektet skal identifisere nye muligheter for nye kraftintensive virksomheter i de 3 kommunene etter oppgradering .

Dette enten det blir en oppgradering av dagens 132kV-Regionalnett via Arva eller etablering av 420kV-transformering i Glomfjord eller en kombinasjon av disse.

6. Eksterne samarbeidspartnere

- Arva
- Meløy Energi
- Nordland Fylkeskommune
- Statkraft (grunneier + interessent pga kraftproduksjon)
- NHO/LO
- Andre

7. Økonomi/finansiering

- Kostnad i forbindelse m/ selve Mandat mulighetstudie:
 - Partene (dvs Sjøfossen Næringsutvikling as, Meløy Industriutvikling as, Meløy Kommune, Rødøy Kommune, Gildeskål kommune, Glomfjord Industripark) dekker kostnadene for sine representanter i arbeidsgruppa.